

Helsinkiläinen laulaja-lauluntekijä Tuure Kilpeläinen on ammattipiireissä arvostettu mies, vaikkei suuri yleisö häntä vielä tunnekaan. Hittitehtailijaksi mies ei halua, mutta tähtää klassikkoon jokaista biisiä rustatesaan. Huolissaan Kilpeläinen on siitä kuinka vaikeaa artistien Suomessa on saada kunnon keikkaliksia.

TUURE KILPELÄINEN KESKITTYY OMIEN BIISIEN ESITTÄMISEEN

Teksti: Tommi Virtanen

Tuuren ensimmäiset musiikilliset vaikutteet tulivat Kilpeläisten kotoa. Perheessä ei ollut musiikoita, mutta isän autostereoissa soivat Johnny Cash ja Elvis, jotka jäivät pojankin keustosuosikeiksi. Sisko kuunteli Abbaa ja Dylania. Tuuren oma löytö sen sijaan oli Stray Cats, joka pyyhkäisi kuumimman rock'a billy -villityksen kärjessä Suomen yli 1980-luvun alussa. Rock'n rollin siemenet oli kylvetty.

Rokkijätkiä

Ensimmäisten bändikokeilujen aikaan teini-ikäinen Tuure löysi David Bowien, Velvet Undergroundin ja silloin vielä vaihtoehtobändi U2:n. "Eka bändissä musta tehtiin basisti, kun sellaista ei ollut. Ajattelin, että sitä on helppo soittaa kun on vain neljä kieltä", naureskelee Tuure, jolle totuus basson helpoudesta selvisi kokemuksen karttuessa.

"Tein heti omia biisejä ja suhtauduin harrastukseen tosisaan. Kouvolassa oli aika vireää toimintaa. Meidän treenikämpä sijaitsi vanhassa kaupungintalossa. Samassa kämpässä soittim. Barefoot Brothers. Me oltiin semmoisia rokkijätkiä."

18-vuotiaana koitti muutto Haminaan kansanopistoon, ja sieltä tie veikin jo nuorta miestä Helsinkiin. Bänditouhut jatkuivat. Blues-ukkojen kuuntelemisen kautta Tuure oli löytänyt mustan musiikin ja halusi itsenkin soul-laulajaksi. Kosketinsoittaja **Sami Nieminen** (nykyään duossa Nieminen & Litmanen) löytyi lehti-ilmoituksen perusteella, ja näin syntyi soul-funkbändi Passengers.

"Se oli itse asiassa mainio bilebändi. Kuuntelin vasta meidän vanhaa treeninauhaa, ja se kuulosi yllättävän hyvältä."

Salamanteri ja Jussi Jaakonaho

Lehti-ilmoituksen perusteella löytyi myös **Jussi Jaakonaho**,

jonka kanssa yhteistyö on jatkunut näihin päiviin saakka. Silloin yhteinen taival loppui kuitenkin, ennen kuin se oli ehtinyt kunnolla alkaakaan. "Tyyppillistä minulle siihen aikaan oli, että ensin löysin jonkun bändin, sitten vähän aikaan melskasin siinä ja sain aikaan jotain eripuraa, ja sitten ne hajosivat", naureskelee Kilpeläinen.

"Mulla loppui hermot aina kesken. Oli haave täydellisestä bändistä, joka soittaa mieleetöntä musaa. Jälkeenpäin tajusin, että mulla ei ollut kärsivällisyyttä treenata ja vain tehdä hyviä biisejä. Kaikki oli vielä alussa ja epäkypsää", pohtii Tuure. "Ne vaadittavat oppirahat tuli maksettua siinä."

Jussi Jaakonahon kanssa pe-

"Oli haave täydellisestä bändistä, joka soittaa mieleetöntä musaa. Jälkeenpäin tajusin, että mulla ei ollut kärsivällisyyttä treenata ja vain tehdä hyviä biisejä. Kaikki oli vielä alussa ja epäkypsää."

rustettu Salamanteri ehti keikkailulla jonkin verran, mutta joski pian lehtien positiivisesta suitsutuksesta huolimatta. Kilpeläisen pinna ei kestänyt menestyksen odottelua, ja hyvin alkanut ura pantiin pakettiin.

Musiikon peruskoulu

Näiltä ajoilta jäi kuitenkin hyvää biisimateriaalia, jota Jaakonaho menestyksekkäästi kierrätti **Jonna Tervomaan** kanssa. Tuuren ensimmäiseltä soololta löytyvä *Auringonpilkut*-kappale on myös niitä peruja. Salamanterissa soittivat myös monissa bändeissä ansioituneet **Jan Pethman** rumpalina ja **Tero Siitonen** basistina.

Seuraavaksi Tuurella koitti omien sanojensa mukaan am-

matillaisvaihe, jonka mukana tuli lukemattomien lainabiisien treenaus. "Törmäsin ammattimuusikoihin joiden kanssa perustimme bilebändi Sensational Ozon Brothersin. Siinä soittivat muiden muassa **Anssi Växby**, **Varre Vartiainen** ja **Anssi Soapanen**, jotka soittelevat edelleenkin miljoonassa eri bändissä. Semmoisia Ogelin kasvattaja", kertoo Kilpeläinen.

"Se oli tärkeä vaihe. Apinoinnin kautta opin löytämään oman laulusoundini sekä tajuamaan pop-biisien rakenteet. Se oli oikeastaan sellainen musiikon peruskoulu."

"Silloin oli taloudessa noususuhdanne, mainostoimistoilla ja kaiken maailman IT-puljuilla oli bileitä, joissa il-

"Sinänsä se on ihan mainiota hommaa ja toteuttaa musiikon perustehtävää eli viihdyttää yleisöä. Mutta tiettyssä pisteessä homma alkaa olla niin ankeaa, että se on jo traagista, kuten että vedetään vuosikautta laivoilla kuusi settiä illassa. Olen koettanut sitä tasan yhden illan. Se kokemus oli unohtumaton", toteaa Kilpeläinen.

Singer-songwriter

Anssi Kelan jättimenestyksen myötä alettiin Suomessakin puhua singer-songwritereista. Kelan otettua paalupaikan alettiin kaikkia uusia laulaja-lauluntekijöitä verrata automaattisesti häneen. Silloin se häirit- si juuri ensilevynsä julkaissutta Kilpeläistä – olihan hänellä jo kymmenen vuoden tausta takanaan.

"Nykyään se on ihan ok. Eihän se sinänsä kerro musiikista mitään. Media haluaa aina verrata johonkin ja löytää nimitykset. Yleensähan bändin sisältä löytyy se biisintekijä", mies toteaa. "Ainoa mikä siinä saattaa vähän kalskahtaa on se, että se kuulostaa kesymältä kuin esimerkiksi rock-musiikko; että siellä se soittaa akustisen kitaransa kanssa."

Omallalla nimellään Kilpeläinen päätyi esiintymään, koska se tuntui luontevalta, eikä mies halunnut enää vetäytyä uuden bändinimen taakse. "Ajattelin, että tätä porukkaa ei ainakaan voi hajottaa", veistelee Tuure.

"Vaikka eipä tulisi mieleenkään hajottaa nykyistä bändiäni, kun se on niin hyvä", lisää mies heti perään. Tuure Kilpeläisen nimeämättömässä bändissä soittavat kitaraa **Jussi Jaakonaho**, rumpuja **Janne Haavisto**, bassoa **Rikki London** ja koskettimia **Ville Riippa**. Toisinaan koskettimissa on myös **Pekka Gröhn**. Bändistään Kilpeläinen puhuu ylistävän kunniottavaan sävyyn.

Huono teksti voi tappaa biisin

Tuure kokee olevansa enemmän musiikin tekijä kuin tekstittäjä. Musiikki syntyy yleensä aina ennen tekstiä. Tekstien merkitys on miehelle tullut kuitenkin aina vain tärkeämmäksi.

”Teksti joko tappaa tai sitten nostaa sen biisin. Se on musiikin ja runouden liitto. Varsinkin kun laulaa suomeksi, teksti on ihan älyttömän tärkeä”, sanoo Kilpeläinen. ”Se on niin erottamaton asia jo rytmisesti. Tekstin täytyy svengata musiikin kanssa.”

Uuden levyn myötä Tuure koki löytäneensä itsensä tekstittäjänä. Sanoitusten merkitys kasvoi. ”Sanoittavaa pitää löytyä, jos sanottavaa on. Löysien tekstien kuuleminen harmittaa aina, olivat ne peräisin omasta tai muiden kynästä. Minusta siihen hommaan pitää paneutua tosissaan. Jos kuulee, että siinä on semmoinen asenne, että tämä on tämmöistä kertakäyttökamaa ja että kaikenlainen menee ihmisille läpi, se syö koko musahommaa, ja siitä tulee itseänsä toteuttava kierre. Kohta mitään muuta valinnan varaa ei ole”, julistaa Kilpeläinen.

”Aina pitää tehdä semmoisella asenteella, että tästä tulee klassikkobiisi, että teen tästä hemmetin hyvän. Se jää kuitenkin elämään tuonne radioaalloille jalanjäljeksi.”

Esikuvia ja innoittajia

Kotimaisista esikuvistaan tekstittäjänä Kilpeläinen mainitsee kestopuokkinsa Tuomari Nurmion. Myös Kauko Röyhkän biisit ja vanhempi Daven tuotanto saa Tuurelta suitsutusta.

”Ismo Alangon uraa olen aina seurannut. Vastaavasti tämmöiset riimiveijarit kuten Juice eivät ole mua koskaan kiinnostaneet.”

Ikäisistään artisteista Tuure mainitsee pitävänsä Samuli Putron ja Jonna Tervomaan teksteistä. ”Kyllä mä tarkkaan aina radiosta uudet jutut kuuntelen. Ville Leinonen kuulostaa kiinnostavalta. Se on musiikintekijänä löytämässä itseään”, Tuure pohtii. ”Hengenheimolaisuutta koen myös Egotripin Knipin ja Mikki Kausteen kanssa.”

Vaikutteita musiikkiinsa Kil-

KIMMO TAHMINEN

”Aina pitää tehdä semmoisella asenteella, että tästä tulee klassikkobiisi, että teen tästä hemmetin hyvän.”

peläinen löytää ympäröivästä elämästä. Säveltäjä kertoo kuuntelevansa myös paljon muiden tekemää musiikkia. Viimeksi miehen soittimessa on pyörinyt Coltranen levy, jossa laulaja Johnny Hartmanin tulkinta on ihastuttanut Kilpeläistä.

Aamut ovat Kilpeläiselle luovinta aikaa. Usein hän ottaa kannettavan tietokoneensa ja lähtee kaupungin kahviloihin notkumaan. Ympärillä oleva häly antaa hyvän taustan kirjoittaa rauhassa, ja aiheitakin

biiseihin löytyy ympäriltä.

”Minua inspiroivat monet asiat kuten leffat, kirjat ja tietysti ympärillä olevat ihmiset. Kaupunkiympäristö kuuluu soololevyilläni aika voimakkaasti”, mies kertoo.

”Edellinen levy tosin oli niin omakohtainen, että on väärin puhua inspiraatiosta. Oli vain asioita mistä oli pakko tehdä biisejä”, sanoo 35-vuotias Kilpeläinen ja viittaa esimerkiksi isänsä kuolemaan. Isänsä muistoksi Tuure kirjoitti levyille kapaleen *Vielä kerran*.

Kokopäiväinen biisintekijä

Ensimmäistä soololevyä tehdessään Kilpeläinen oivalsi tekevänsä vihdoin sitä mitä pitikin. ”Tajusin, että olen muusikko ja biisintekijä. Se oli todella helpottavaa. Ei minun tarvitse haikailla, että pitäisiköhän ruveta ohjaamaan elokuvia”, kertoo kuvataidetta aikoinaan opiskellut Kilpeläinen.

”Se vaati sen, että suljin ovia ja keskityin yhteen juttuun. Minulla on aina ollut se vika, että on monta rautaa tulella yhtä aikaa. Nyt olen lopettanut muiden duunien teke-

misen, paitsi jotain graafista suunnittelua olen joskus tehnyt. Ensimmäisellä vuonna todennäköisesti pärjään jo paremmin Teoston tuloilla.”

Kysyn Tuurelta, olisiko hän voinut heittäytyä tähän tilanteeseen jo 90-luvulla ja keskittyä lauluntekijäksi. Silloin hänen luotsaamansa Luksus-bändi julkaisi ensilevyyn, ja Jonna Tervomaan biisit olivat soineet hyvin radiossa.

”Se ei vain tapahtunut vielä silloin”, mies sanoo ja tyrmää moisen jossittelun. ”Olin silloin tällainen baareissa viihtyvä jätkä, joka ei paljoa miettinyt huomispäivää. Asiat eivät vain loksahdelleet silloin vielä kohdalleen”, Tuure pohtii.

Pienet markkinat

Suomen kielellä lauletaessa markkinat ovat pienet, eikä ole niin tavatonta että menestykseltäkin nauttineet artistit tekevät rinnalla toista työtä. Vain rajallinen määrä ammattilaisia mahtuu jakamaan pientä kakkua.

”En edelleenkaan mieltä biisiä tehdessäni taloudellisia seikkoja, että nyt tästä tulee hittibiisi ja saan isot teostot. Menestys tulee jos on tullakseen”, sanoo Kilpeläinen.

”Enemmän mietin, mitä minulla on sanottavaa. Uskon, että kun keskityn tähän, niin kyllä se sinikkyyks palkitaan.”

Muille artisteille Kilpeläinen ei ole vähään aikaan tehnyt kappaleita. Hän ei haluaakaan ryhtyä biisitehtaaksi, vaan säilyttää henkilökohtaisen lähestymistavan tekemiseen. ”Yleensä mietin biisiä tehdessä, että tämä tulee minulle”, hän selittää.

Kokopäiväisenä biisintekijänä yksin pakertaminen on tosin alkanut kaivertaa Kilpeläisenkin mieltä. ”Olemme alkaneet tehdä kimpassa Kiiskisen Timon kanssa biisejä, yhtään miettimättä mihin ne päätyvät. Biisintekeminen on yksinäistä, ja on hauskaa ja opettavaista pompotella ideoita toisen kanssa. Se on semmoista yhdessä tekemisen riemua, aika vapauttavaa.”

Isosta pieneen yhtiöön

Kilpeläinen vaihtoi ensimmäisen levynsä jälkeen isolta BMG:ltä pienelle Grandpop Recordsille. Vaihtoon ei liity kuitenkaan mitään sen suurempaa dramatiikkaa. BMG:llä oli käynnissä iso rakennemuutos, ja tutut ihmiset lähtivät yhtiöstä

LASSE KURKI

”Minulla on aina ollut se vika, että on monta rautaa tulella yhtä aikaa. Nyt olen lopettanut muiden duunien tekemisen.”

pois. Heistä tärkein oli Kari Hynninen, josta Kilpeläisellä ei ole pahaa sanaa sanottavanaan. Tilalle tuli Grandpop Records. Pieni, kavereiden pyörittämä yhtiö tuntui luontevalta ja turvalliselta vaihtoehdolta.

”Tämä on pieni maa, eikä sillä minun kokoiselleni artistille ole merkitystä, onko iso vai pieni levy-yhtiö. Päinvastoin, pieni levy-yhtiö voi olla jopa parempi. Tieto kulkee nopeammin, enkä ole vain pieni piipittävä artisti koneiston kourissa”, sanoo Kilpeläinen.

Ikuista promootiota – päivärahapohjalta

Grand Pop -yhtiötä pyörittää tuottaja-kitaristi Jaakonaho yhdessä Lasse Kurjen ja Markus Nordenstengin kanssa. On helppoa kuvitella, että samalla sektorilla opeeroivat musikit ymmärtävät hyvin Kilpeläisen intressit. ”Niihin kavereihin luotan täysin. Tiedän, että he ovat pyyteettömästi mukana”, Tuure summaa.

Myöskään keikkarintamalla rahaa ei ole paljoa tarjolla, ja jakajia riittää. Oman musiikin esittäjät ovat hankalassa asemassa. Vallalla olevan asenteen mukaan taiteilijat esittäkoot omaa taidettaan päivärahapohjalta.

”Musa-alan paradoksi on, että

jos soitat helvetin hyvin omia biisejäsi, saat pari kybää käteen, jätettä rouoaksi ja keljuilua osaksesi. Heti kun laitat hassut vaatteet päälle ja soitat jengille finnhitsejä, niin liksa on pilvissä ja pihvi puolikypsää”, manaa Kilpeläinen.

”Keikkojen tekeminen niin, että siitä saa järkevää liksaa, on todella vaikeaa. Ainakin hemmetin pitkään joutuu tekemään hommia. Joko ei saa mitään korvausta, tai sitten todella hyvin kun menestystä tulee. Välivaihetta ei ole ollenkaan. Eivätkä radiosoihto ja palstatila korreloi palkkioiden kanssa”, kritisoi Kilpeläinen, jonka kappaleet ovat soineet mukavasti niin radiossa kuin elokuvissakin.

Oikeita ammattilaisia

”Minulla on niin ammattilaisista koostuva bändi, että en kehtaa viedä sitä päivärahapohjalta keikoille. Haaviston Jannekin on soittanut J. Karjalaisen Mustissa lauseissa. En halua tappaa tätä bändiä ilmaiskeikoilla. Olen ottanut vähän semmoisen kannan, että se syö koko alaa, jos lähtee tekemään halvalla. Levy-yhtiöidenhän kannalta kaikki on aina vain promootiota. Televisio on hyvää promootiota – musikoille kaikki on ikuista promootiota”, Kilpeläinen

kiivastuu. ”Se on ihan naurettavaa, sillä ilman musiikintekijöitä ei mitään levy-yhtiöitä olisi edes olemassa.”

”On paljon bändejä, jotka ovat valmiita vetämään alle tariffien vain pelkämästä fiiliksestä, ja ymmärrän sen tosi hyvin. Kyllähän mekin soitamme vielä innoissamme.”

Mutta Kilpeläinen on jo oppinut, että muusikon täytyy pitää huolta oikeuksistaan: jossain vaiheessa pitää saada se mikä kuuluukin.

”Kyllähän nuo isot levy-yhtiöt mielellään kaiken ottavat, minkä saavat. Niiden kanssa täytyy vain olla tarkkana. Tyhmä ei saa olla. Sopimukset kannattaa tarkistuttaa vaikka Muusikkojen liiton pöydällä, niin minäkin tein”, valistaa Tuure.